

Obvezni prvi tuji jezik v prvi razred osnovne šole

Uvedba obveznega učenja prvega tujega jezika v prvem razredu predstavlja umestitev že sedaj široko podprte prakse učenja prvega tujega jezika kot neobveznega izbirnega predmeta v obvezni program. Rešitev prispeva k zagotavljanju enakih možnosti učencev za učenje tujih jezikov in razvijanju raznojezičnosti, kar podpirajo strokovni delavci šol, ravnatelji in starši.

Na podlagi izvedbe poskusa »Uvajanje tujega jezika v obveznem programu in preizkušanje koncepta razširjenega programa v osnovni šoli«, ki se je izvajal od leta 2018 dalje, je bila v praksi preizkušana uvedba obveznega prvega tujega jezika v prvi razred. Ugotovljeno je bilo, da je bilo k pouku prvega tujega jezika že v šolskem letu 2016/2017 vključenih kar 92,73 odstotka prvošolcev, delež pa se je z leti še povečeval.

Izobraževanje na domu

Zakon o osnovni šoli predpisuje dolžnost staršev, da svojemu otroku zagotovijo izpolnjevanje devetletne osnovnošolske obveznosti, pri čemer se lahko otrok izobražuje v javni, zasebni osnovni šoli ali na domu.

Starši bodo morali napovedati izobraževanje na domu za prihodnje šolsko leto do 16. avgusta in ne do 31. avgusta.

Novela definira dolžnosti šole do učencev, ki se izobražujejo na domu. Šola bo dolžna ob začetku šolskega leta staršem predstaviti cilje, standarde znanja, merila ocenjevanja in pogoje za napredovanje v višji razred, prav tako bo šola dolžna starše obveščati o rokih in načinih izvedbe ocenjevanja znanja ter izvesti ocenjevanje v rokih, ki so določeni s pravilnikom, ki ureja šolski koledar. Nadalje bodo imeli učenci možnost, da si učbenike izposodijo iz učbeniškega sklada, v šoli bodo lahko opravljali teoretični in praktični del kolesarskega izpita. Šola pa bo starše tudi dolžna obvestiti o terminih preventivnih zdravstvenih pregledov.

Učenec, ki se izobražuje na domu, mora pridobiti vsaj enakovreden izobrazbeni standard, kot ga zagotavlja obvezni program javne osnovne šole, zato novela uvaja ocenjevanje znanja iz vseh predmetov posameznega razreda. Pomembno je poudariti, da bo temu ustrezno prilagojen tudi Pravilnik o šolskem koledarju za osnovne šole, ki bo omogočal daljše časovno obdobje za opravljanje izpitov, kot je to določeno sedaj.

Uvaja se tudi možnost prekinitve izobraževanja na domu med šolskim letom (in s tem vključitev učenca v izobraževanje na šoli). Novost je tudi ta, da se

bodo tistim učencem, ki bodo pri ocenjevanju neuspešni, pravice izobraževanja na domu omejitve in se bodo dolžni izobraževati pri pouku v šoli.

Izobraževanje učencev, katerih materni jezik ni slovenščina

Novela zakona uvaja spremembe za učence, katerih materni jezik ni slovenščina. Šole bodo imele več možnosti za prilagajanje potrebam in znanju posameznega učenca. Učencem bo omogočeno tako učenje slovenščine kot tudi stalen stik s slovensko govorečimi vrstniki, kar predstavlja pomemben element za uspešno jezikovno in družbeno integracijo. Postopno vključevanje teh učencev se bo izvajalo na podlagi strokovnih smernic, ki jih sprejme Strokovni svet za splošno izobraževanje.

Nacionalno preverjanje znanja

Ključno spremembo na področju nacionalnega preverjanja znanja predstavlja uvedba obveznega nacionalnega preverjanja znanja za tretješolce.

Pomembno je poudariti, da se bo v tem šolskem letu, ko se nacionalno preverjanje znanja v tretjem razredu izvaja na podlagi odločitve posamezne šole, preverjanje izvajalo v več kot polovici osnovnih šol.

V tretjem razredu se s preverjanjem znanja spremlja predvsem uspešnost razvoja bralne in matematične pismenosti učencev, kar je še kako aktualno in potrebno tudi z vidika sprotih in nedavnih rezultatov raziskav bralne pismenosti učencev v Sloveniji.

Predlog zakona ponuja tudi možnost upoštevanja dosežkov pri nacionalnem preverjanju znanja v devetem razredu kot eno izmed meril za izbiro kandidatov v primeru omejitve vpisa v programe srednješolskega izobraževanja.